

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Esetben hához hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétvége és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszedésénél
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Éves adó 3 fillér.

Nem nyughatnak. Az aradi »Románul« egyik legutóbbi számában öklömnyi betűkkel adja tudtára mindazoknak, akiket illet, hogy Nagyváradról, egy nagyon szavahihető személytől kapott egy telegrammot, mely szerint az egész nagyváradai görög katolikus egyházmegye erős agitációt fejt ki az alapítandó magyar püspökség ellen. Az összes tiltakozásokat a nagyváradai püspökség tiltakozásával együtt majd Rómába küldik. Természetesen, egyttal testvéri szeretetből fakadó biztató üdvözlét is expedálja a Románul a román egyház és nyelv védelmezőinek.

Mivel városunkból küldték ezt a kedves kis táviratot, mindenesetre annál inkább érdekel bennünket. Hiába minden! Nem nyughatnak ezek az urak. Az urak, mert hiszen a nép jó, az istenadta. Zivarcosító bacillus van ezeknek az uraknak a vérében, mely annál jobban tenyészik, minél több szabadságot élveznek ezek között az »ázsiai, barbár« magyarok között. Nem nyugodnak bele Róma döntésébe sem, ők izgatnak tovább. Nem meritene semmi okulást a megnyilatkozott magyar közvéleményből, ők agitálnak tovább. Pedig, ha tudatlanságukon mult volna talán az ügy lényegének a megértése, ebből a megnyilatkozott magyar közvéleményből is tájékozódhattak volna. De tudatlanságról itt szó sincs! Egyenesen rosszakaratu izgatás folyik itt! Nem akarják belátni, hogy itt a vallás-szabadság megsűfőléséről szó sem eshetik,

hogy itt a magyar állam becsületének és tekintélyének elemi megvédéséről van szó.

Román és ruthén egyházmegyékben eddig lehetett vagy 250.000 görög katolikus magyar és még mindig maradhat most is vagy 100.000; de Isten ments, hogy román nyelvű falu tartozzék a görög katolikus magyar püspökség fönhatósága alá.

Az a fő, hogy lehessen szabadon eloláhsítani Magyarországon; — de magyarosítani vagy legalább is épségben fenntartani a magyarság birtokállományát, nem. Ez az igatónak patentirozott filozófiája!

Hiába fájlalják ezek az urak, de a magyar államban van még annyi életenergia, hogy a maga vitális érdekében ezt a nagyjelentőségű dolgot most annak rendje és módja szerint rendezni tudja. Csak annak a kormánynak az eljövételét várjuk már nehezen, amely a lelketlen izgatókkal bánik el annak rendje és módja szerint.

A falusi jólét emelése.

Horátius örökbecsű szép költeményének közmondásként elfogadott bevezető sorait, amely így hangzik: Beatus ille... vagyis magyarul: boldog az, aki a közügyektől távol műveli az ősi földjét, — nálunk Magyarországon az élet már régen megcáfolta. A falusi boldogságot ma jóformán csak azok a megrokkant pen-

ziós emberek élvezik, akiket a szivük vágya késő öregkorukba oda vitt egy-egy csendes falusi hajlékhoz, amelynek árnyas kertjében anyagi gondoktól mentesen ojtogathatják reszkető kezekkel a rózsa és szilvafákat.

A földmives, a földet turó paraszt nálunk Magyarországon nem igen élvezi a falusi boldogságot. Fényes tanubizonyosság ez állításra a Cunard Line minden alkalommal zsufolásig megtelő kivándorlási hajója, fényes bizonyosság erre a nagyvárosokban nap-nap után növekedő proletár nyomor, mely különösen azok vállaira nehezedik, akik sietve menekülnek a faluból, a mezőgazdasági termelés szinteréről jobb megélhetés reményében a városba.

Falusi jólét tehát nálunk nincs, vagy legalább is nagyon csekély. Pedig a falvak jólétének megteremtése és emelése nemcsak nemzeti, hanem határozottan sürgős megoldásra váró gazdasági probléma is. A falu szolgáltatja ez országnak tulnyomó nagyrészben a pénzt és vér-adót. A földmivelő nép gyermekei örzik az ellenség betörésétől az ország határait, tartják fenn a közbiztonságot, azok sorából toborozzák a lassan fejlődő magyar ipar számára is a két kézi munkásokat.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Baccarat.

— Montecarloi történet. —
 Irta: Battyán Radó.

A montecarloi kaszinóban talán évek óta nem volt olyan sürgős-forgás pezsdülő élet, mint a minőt az elmúlt tavasszal szemléltettek a szerencsés, avagy szerencsétlen ott tartózkodók. Az egész világ majd minden nemzete együtt volt, hogy a természet szépségeitől, no meg a bank bőkezűségétől elkábitott szervezettel hódolhasson, a mindenkinek felett uralkodó szenvedélynek a játéknak.

A világhírű közreműködőkkel műsorán szereplő hangversenyek egymást követték. A lawn tennis, galamblovó és lóversenyek egymásnak adták a kilincset, úgy hogy az ember nappal egy percig sem ért reá, hogy gondolkozzék, de még kevésbbé volt arra gondolata, hogy mindaddig, amíg egyetlen napi pensióra való volt még zsebében, elhagyja azt a földi paradicsomot, mit Montecarlo, az ő csodás szépségeivel kínált.

Az amerikai milliárdosok pazar kényelemmel berepedezett jachtjai ott horgonyoztak a

meredek sziklás fal alatt s mint apró halászbárkák tűntek a messze partról szemlézők előtt. A világ mind-n részéből összesereglett s szakmánya leső gyönyörű kokettek napkosszat ott lebzseltek a játéktérnek körül, s a helyiségben is ott szimatolgatták, hogy vajjon kire mosolyog a játék tenséges istenasszonya, hogy azután ők se mulasszák el mosolyaikkal az illetőt megtétni.

Természetesen mindenütt a játékról szólt a théma s a társaságban nem is tudtak egyébről beszélni, mint erről, vagy arról a nagy coup-ról, melyet egy-egy szerencsésebb nyerő a bankkal szemben megjátszott.

A legtöbbet azonban, egy creol arcu fiatalemberről csevegtek a társaságban, egy hajlott orru, intelligens arckifejezésű, gondörhaju fiúról, kin-k külseje, egyetlen perere sem árulta el nemzetiségét. Mert épenugy eltudták képzelni, hogy a forróégővá Spanyolország szüötte, amint hogy azt is elhitték volna neki, hogy a mindent perzselő forróága Mexico creol földjén látta meg a napvilágot. Nem volt szép, de szabályos arcvonásán valami érdekesség vonult keresztül, mely első percben megögt a embert. Látszott rajta, hogy egész lényén az ész viszi a domináló szerepet s az értelmesség szinte orgiákat ült egész lénye

kifejezésé. Szemei mélyen aláfestvék s az asszonyok a délszak minden forróságát sejtették ez okból benne. Különbben franciás eleganciával öltözködött, társalgott [minden nyelven s akik vele mulathattak mind-mind egyhangulag elismerték, hogy a vele való ismerkedés alatt meg nyer abból a szinpatióból, melyet különös külsője, már amugy is előlegezett számára. Mindenki észrevette azonban, hogy még a legnagyobb mulatság közben is, valami eltitkolt, félve rejtegett bánat fékezi indulatait.

Senki sem tudta, hogy az a féltve őrzött titok, az a misztikus titokzatosság tulajdonképpen mit rejteget, senki sem tudta titkát megmagyarázni.

De tulajdonképpen, nem ezekért a tulajdonságokért volt szóbeszéd tárgya a creolarcu ifju, hanem egészen másért. Olyasvalamiért, amiért Monte Carló játékos népe a leginkább érdeklődik, különös játékszerencséjéért.

Parapulos Miltiades, így hívták az érdeklődés közpon ját képező ifjut s mint nevéből láthatjuk görög származásu lehetett, félelmetes bakkarat játékos volt. Soha a reultet szobában nem látta őt senki. Ő csak a »Club Privé« a nagyjátékosok elkülönített helyén hódolt a játék szenvedélyének.

Az új csipke-áruházban

Nagyvárad, Kossuth-u.

Turul cipőüzlet mellett.

feltűnést keltő alkalmi árak uri és női divatcikkekben, óriási választék keztyük, férfi- és női gyermek eső- és napernyők, ridikülök, zürichi csipkék, aplikációk, stórok fohérneműk és közimunkákban.

A földet turó gazda izzadja ki a közvetett és közvetlen adók tulnyomó nagy részét, ő rá apellálnak minden válságos helyzetben, neki kell megmentenie az ország kül- és belpolitikai presztizsét és sajnos a földet turó gazdaember e nagy szolgálatok fejében alig kap más jutalmat mint képviselőválasztások alkalmával egy-egy barátságos kézszorítást, esetleg pálinkát és pörköltet.

Ily körülmények között nem is csoda, ha az országnak szociális érzéssel megáldott vezetői nap-nap után komolyabban és többen gondolkoznak azokról a módokról, amelyek segítségével a falusi jólétet, a földmivelő nép jólétét emelni lehet igaz, hogy e tekintetben is több a tanács eddigé, mint a kalács. Majdnem minden ember a saját külön módszere szerint akarja boldogítani a falut, egyik általános tikkossal, a másik gallileánus említkön táplálkozó kultúrával, a harmadik pedig olyan parcellázással, amelynek hasznából maga a parcellázó építési Budapest közutjain a palotákat. Egyszóval a szociálpolitika modern hábái a legeslegfuresább kenőszereket hozzák javaslalba a falusi nép bajának az orvoslására.

Vannak azonban komolyabb orvosok is és hozzáértő orvosok, akik ma már szinte lázas sietséggel teszik vizsgálat tárgyává a bajokat, hogy a megfelelő orvosságot megrendelni és alkalmazni tudják. Ezek az orvosok már annyival is inkább komoly figyelemre méltók, mert ismerik a falu minden legkisebb buját-baját. Évek hosszú sora óta érintkeznek a falu népével és évek hosszú sora óta gyógyítgatják a falu sebeit. Talán mondani sem kell, hogy ezek az orvosok a gazdasági szervezettek falain belül működnek.

Az első este, mikor összeköttetésénél fogva a Club Privébe lépett, mindjárt feltűnt hideg s amellet huzárjátékával. Oly összegekbe játszott, hogy mindenki legalább is azt hitte róla, hogy valami többszörös milliomos szerencsés ivadéka, aki Monte-Carlóba jött felesleges pénzének ledadására. Az első téje az száz frank volt, azt is csak akkor tette, amikor az ő kezére jött a kártya. Az első cout megnyerte. A második szintén s harmadikat, a negyediket s így végig, tízszer egymásután megnyerte a tétjét. A száz francot pedig, melyet első rétéje tett, benn hagyta véges végig. A tizedik coup után, akkor már az ötödik bankárt tette tönkre, téje már 50,000 francot tett ki.

A kártyákat kiosztották. Egyedül tartotta a bankot. Az egész helyiséget lázas izgatottság töltötte be. A peinterők az ő kezén már részegre nyerték magokat s csillámó szemekkel tekintettek a hideg, minden izgalmat nélkülözni látszó görögre.

— Tartom a bankot.

— Övener franc! — szólt a creupier.

— Övener franc! — szólt hidegen Parapulos.

A bankár kiosztotta a lapokat.

Ezeknek a szervezeteknek a vezető egyénei gyógyítgatják immár évek hosszú sora óta a falu sebeit és munkálkodnak megbecsülni való odaadással a falusi jólét megteremtésén és emelésén.

A gazdasági szervezettek gyógyító munkáját gondos tanulmányok előzik meg. Ezek nem gyógyítanak levél, vagy sürgöny útján, mint a csoda-doktorok, hanem szemről-szembe a legalaposabban megvizsgálják a beteget. Junius hó 19-ik napjára az ország egyik legtekintélyesebb gazdasági szervezete Siófokra adott találkozó azoknak, akik felakarják tártani a falu ügyes-bajos dolgát s akik komoly javaslattal tudnak előállni a falu bajainak orvoslására, a falusi jólét megteremtésére és emelésére. A Magyar Gazdaszövetség által összehívott ezen nagy gyűlésen szóba fog kerülni minden olyan kérdés, amelynek megoldása a nemzet jobbainak hite szerint leginkább javára szolgálna a falvak népének. Mentől több ember ad megjelentésével sulyt e gyűlésnek, annál bizonyosabbak lehetünk arról, hogy az itt hozott határozatok az itt elhangzott javaslatok mielőbb testet fognak ölteni. Készüljön tehát a földmivelő nép a siófoki gyűlésre.

A politikai helyzet.

A politikai világ kíváncsian várja azokat a tanácskozásokat, amelyeket az új miniszterelnök a parlamenti pártokkal fog folytatni a politikai válság megoldása tárgyában. Ezeknek a tanácskozásoknak döntő szerepe lesz a parlamenti élet jövő alakulására, mert fel fogják ölelni mindazokat a függő kérdéseket, amelyek a legutóbbi politikai válság anyagát szolgáltaták.

Lukács László miniszterelnök még a tárgyalások előtt tanácskozásra hívta össze kabi-

— Kilenc! — vágta ki a görög diadalmasan. A megdöbbenés sziszemete rezgett végig a helyiségben.

— Kilenc! — szólt rekedt hangon a bankár.

— Apréz! — szólt izgatottan a creupier. A játék újból ment. Egyik fél sem nyert.

A bankár kiosztotta a kártyákat. Parapulos továbbra is tartotta a bankot.

— Kilenc! — vágta ki ismét s most már a biztos diadal hangján.

A bankár ingerülten dobta be kártyáit, az e célra szolgáló urnába.

— Nyert! — szólt csendesen s felkelt, hogy más bankárnak adja át helyét.

A creupier odatolta Parapulos elé a bankjegy halmast s az nyugodtan, mintha valamely értéktelen papírcsomót markolt volna, gyűrte a hatalmas tétet s nyereséget öblös zsebébe.

Új bankár jött s a kártya még mindig Parapulosnál volt. Parapulos azonban csak 100 frankot tett.

A bankár odanyújtotta a kártyákat, de Parapulos azokat elegáns mozdulattal elhárította magától.

mentjének tagjait, hogy velük a jövő eshetőségeit megbeszélje. Ez a minisztertanács állapítja meg azokat a kereteket, amelyekben belül a politikai válság megoldásának mozognia kell. A miniszterelnök még nem értesítette Justh Gyulát, hogy mikor kezdi meg vele a tanácskozásokat. A hétfői ülést megelőzőleg valószínűleg létrejön a találkozás, amely folytatása lesz annak a megbeszélésnek, melyet a miniszterelnök Justh Gyulával kineveztetése után folytatott.

Sokan hirdetik, hogy a Justh-pártban érik a békességes szándék.

Beszélnék arról is, hogy Batthyány Tivadar gróf választójogi tervezete a munkapárt konzervatív elemeit is kielégítheti.

A legközelebbi napok minden valószínűség szerint döntő fordulatot hoznak és a sokáig huzódó válságot jobbra vagy balra meg fogják oldani.

Justh Gyula kihallgatásán.

Budapest, május 4.

(Saj. tud.) Justh Gyula legközelebbi kihallgatásán jelenik meg az uralkodó előtt, hogy megtudja őfelsége álláspontját a véderő tárgyában. Ez a hír megerősítésre szorul.

A kamarai elnök választása.

Alakuló ülés a kereskedelmi és iparkamarában.

A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara ma, vasárnap délelőtt tartja alakuló ülését, amelyen megválasztja az újabb öt éves ciklusra elnökét és két osztályelnökét. Nagy jelentőségű mozzanat ez, mert Biharvármegye és Nagyvárad város legfontosabb ipari és kereskedelmi fórumának újjáalakulása mélyen érdekli a megye és város ipari és kereskedelmi fejlődését.

— Pas main! — s a kártyák a következő játékost illették.

— Nyolc a banknak! A creupier az összes téteket beseperte. A görög elegáns mozdulattal felállt s elhagyta a játéktérmet.

Az eset óriási szenzációt keltett. Százezer francot nyerni száz franczal, egyetlen egy este, még Monte-Carlóban is feltűnést kelt.

Még jobban elcsodálkoztak, midőn másnap este, mikor pont tizenketőt ütött az óra, Parapulos megjelent a Club Privé játékasztalánál. Mint nagy játékosnak előzékenyen helyet kínálak s ő mikor a kártya reá került, ismételte előbbi napi szisztemáját. A szisztema bevált. Parapulos tizet ütött három bankért, közte egy orosz nagyherceget tett tönkre s husz perc alatt a 100 francból 100,000 franc lett.

Most már ujjal mutogattak reá a Monte-Carlóban sétálható közönség. A nők, kiknek már amugy is eléggé imponált most, mint valami csodára tekintettek fel reá.

Még kétszer ismételte Parapulos első kisérletét s valahányszor leült tizet ütött egy más után. A bankárok, mikor pont éjfélkor a veszedelmes görög megjelent, egymás után

IZLÉSESE costüm, blous, alj, pongyola, gyermek és leányka ruhakülönlegességek legolcsóbban Hevesi Párisi divatáruházában Zöldfa-u. szerezhethők be. Fehér cégtábla. — Moskoviás cipőáruházal szemben — Sárga kirakatok.

Hetek óta tartó kapacitálás, korteskedés előzte meg a mai választást.

A kamara iparos és kereskedő bel- és kültagjai azt óhajtották, hogy dr. *Hoványi Géza* orsz. képviselőt, városunk ezen kiváló férfiát ültessék *Huzella Gyula* örökébe: a kamara elnöki székébe s ez által is kifejezést adjanak elismerésüknek azért az önzetlen, buzgó munkálkodásért, amelyet a kamara fenállása óta Nagyvárad ipara és kereskedelme érdekében kifejtett.

Kétségtelenül ez lett volna a leghelyesebb. Azonban dr. *Hoványi Géza*, nagy elfoglaltságára való hivatkozással, kijelentette, hogy nem reflektál a kamara elnöki állására.

Ilyen körülmények között a kamara tagjainak olyan férfiut kellett maguk közül keresni, aki nagy kiváló képességeivel, mint buzgó tevékenységével, széleskörű tapasztalataival, szaktudásával méltóan tölti be a kamara elnöki diszes állást. Es ezt a férfiut meg is találta dr. *Moskovits József* személyében, akinek közéleti tevékenységét teljesen ismerjük.

Dr. *Moskovits József* úgy ipari, mint kereskedelmi téren kiváló vezérferfia volt eddig is városunknak, aki ismeri úgy a vármegye, mint Nagyvárad közgazdasági életét, viszonyait s széleskörű tudásának, gazdag tapasztalatainak bizonyára nagy hasznát veszi a kamara s közvetve iparunk és kereskedelmünk, viszont dr. *Moskovits József*nek a kamara elnöki székében újabb és pedig tág tér nyílik tevékenységének kifejtésére s amíg irányításával a kamara újabb fejlődését előmozdítja, egyben öregbíti ezen intézmény tekintélyét.

A két alelnöki állást szintén ma töltik be. Az eddigi megállapodások szerint a kereskedelmi osztály dr. *Karländer Edét*, az iparos osztály pedig *Sztarill Ferencet* választja meg elnökévé.

A kamara alakuló gyűlése ma, vasárnap délelőtt lesz a kamara székházának dísztermé-

ben, *Gerő Armin* rendőrkapitány elnöklelte alatt.

Az elnök és alelnökök választását jóváhagyás végett felterjesztik a miniszterhez. Ha a jóváhagyás megérkezik, egy közös ülésen veszi át az új kamara az ügyek vitelét. Mindaddig a régi kamarai tagok intézik az ügyeket.

Az uttörők.

— *Hajdan és most.* —

Midőn e szót halom, bizonyos ábitat fogja el valómat. Annak a szent hangulatnak varázsa alatt áll a lelkem, mely megejtí az ember szívet az Isten hajlékában, vagy a szentek vallási szimbolusai előtt. A martirokat, úgy szellemeket megillető jelző ez a szó, az emberi mértéket meghaladó, apostoli lelkű történelmi alakoké.

Az uttörő dicső emléke nagy és örök, mint a márvány monumentum a thermopylei hősök sírjai felett, melyre a hellén költő egyszerű verse van vésvé:

— Vándor állj meg, mert a hely, a hol jársz, szent!

Nyissuk fel a magyar történet lapjait. Mily sok fényes névvel találkozunk a múltak albumában!

Mennyi glóriás uttörője van a magyar költészetnek, a magyar művészetnek és tudományoknak.

Csak történelmi hivatással bíró, kulturerejű nemzet adhat annyi nagy szellemet és fényes karaktert kölcsön az emberiségnek, mint a magyar. Mert *Körösi-Csoma Sándor*, *Magyar László*, *Sajnovits*, *Liszt*, *Petőfi* és *Munkácsy* érdemei és géniuszának alkotásai már az egész világ eszmekincseit képezik.

S a keserűség könyve hull szemekből annál a gondolatnál, hogy a mi jeleseink, koszos nagyjaink, mennyit tűrtek, az életnek, mily nehéz harcért küzdöttek, míg lelkükben a szent tűz melegével a vándorbotot szorongató fagyos kézzel, fáradtan, kopottan vergődtek előre

az életpályán, mint eszméik és elveik martirjai, mint kiváltságos szellemek, mert uttörők voltak.

Katona *József* nem éri meg a Bánk-bán diadalát. A magyar őskor és a nemzetünk eredetét kutató *Körösi-Csoma Sándor* 27 évet tölt darzsilingi kis szobája földjén a Himalája alján könyvei közt kuporogva; a magyar *Tyrtacus*, *Petőfi* pedig mint a tenger kagylója kinok közt termi, alkotja éhezve-fázva a magyar irodalom legszebb gőngyeit.

S minő kiengesztelése, milyen elégtétel a halál után.

K. Csoma úgy élt, mint egy koldus és mégis sírjára a világ egyik legelső nemzete, az angol állít fejedelmi örök emléket.

Petőfi géniusza és költészete előtt pedig a németek legnagyobb dalnoka *Heine* hajtja meg koszos fejét és nem szégyenli bevallani, hogy *Petőfi* költői vénája egy büszke nagy folyó, ő csak egy kis szerény patak mellette.

A nagy magyar költő pedig keserűen panaszkodik egyik versében:

»Ha megkövül a kin, melyet szenvedék,

Sírom felett egykor pyramid emelkedik.«

Ilyen szép lelkek, ilyen hős lelkek voltak régen a mi nemzeti létünk és nemzeti kultúránk bajnokai, uttörői.

Hasonló önzetlen, ideális lelkek, mint a vallás, a szeretet, jótékonyág apostolai: az *Assisi Ferenc*ek, *Pál Jozt*, *Vincék* és *Kalazanti József*ek.

Kihalt, vagy kihalóban van már ez a dicső embertypus a világon. A modern, kufár korszellem pusztítja — öldösi az utolsó *Mohikán*-jait a tiszta lelkeknek és önzetlenségnek.

A hazaszeretet és tudományok rajongói helyett, az anyagi elvek, az élvágyak fanatikus törtetői tódulnak előre nem felfelé, a hol az *Excelsior* jele ragyog, hanem lefelé *Dante* infernója felé a hitvány röghöz, mert nincs bennük lélek, mely a föld porából a magasba, tiszta levegőbe emelné a gyarló testet.

Kicsiny elvakult szellemek ugrálnak az élet porondján, kiknek csak a jelenen függ a szemük s a múlt percek, a hangulatrabjai; a kik bár azt sem tudják, mit hoz a holnap, hol ébrednek fel lefekvés után, mégis gőgösek, mégis elbizakodottak. Kis pontok, semmik a nagy világ egyetem porszeméi, kik nem tudják, hogy a földi élet minden hű öröme csak »Vanitatum — vanitas!«

A lélek helyett a test, Isten helyett az ész uralmát hirdetik ezek a mai kis titánok vallás és erkölcs helyett bölcs életszabályokat.

Ezek a kis übermenschek: a szabadgondolkodók.

Ezek is neki indulnak az országnak, igét hirdetni, de nem úgy, mint a mi régi uttörők vándorbottal, éhes hassal.

Ellenkezőleg a mai apostolok öt hat emeletes házakból, gazdag bankok, milliós lap-szerkesztőségek, pazar kassinók plüsz hencserei-ről ülnek be a drága autókba, hogy az expressz vonatok bársony kanapéin tegyék meg az utat, melyen das ballet is áll rendelkezé-

párolgottak el, úgy hogy szinte fölő volt, hogy a görög hihetetlen szerencséje, még megakasztja a játékot s így maga a bank volt kénytelen a bankár szerepét adni, hogy a játék mulasztás által kárt ne szenvedjen. A ban mellett még az orosz nagyherceg tartott ki. Az úgy látszik elő vette, hogy megtöri a görög hártalan szerencsét.

A játékosok is nagyrészt csak akkor szalíngóztak már csak be, amikor *Parapulos* megjelent s a kártya sora reá került. Mert már szinte egész bizonyossággal vették, hogy a görögnek tizet kell egymásután ütnie.

Kilenc este 900,000 frankot nyert össze így *Parapulos*.

— Egy kerek milliót akarok — szölt — s azután elmegyek. Ennyire van szükségem, hogy azt a leányt, kit szeretek elérhessem. Így pattant ki hát titka a görögnek s most már tudták mire magyarazzák a bánatos mosolyt, mely kis fekete bajsa felett játszadozott.

Kilencszer ütött már *Parapulos* s épen 50,000 frankos téje volt benn hogy a nyeredő 100,000 frankkal kikerekítse a kívánt milliót.

Mindenki lázasan tekintett a kipirult arcú görögre. Ez volt az első eset, hogy a játék

izgalmat rajta is észre lehetett venni. Lehet, hogy mert élete utolsó téje volt, lehet, hogy mert közel érezte magát a célhoz keze lázasan vibrált a zöld posztós asztalon. A reitendő csendet a kártyák zizegése zavarta meg csupán.

— Nyolcz! — vágta ki diadalmasan *Parapulos*.

— Kilenc a banknak! — szölt a creupier s besöpörte az egész tétet. A megdőbbenés sziszemete száguldott végig a szótlan emberek ajkán. *Parapulos* elvesztette az 50 000 frankos tétjét.

S most mintha örület szállotta volna meg 100,000 frankot dobott az asztalra. Elveszet. Valamint elveszett az a 900,000 frank is, amit kilenc napon össze nyert.

Parapulos halványan kelt föl a játékosztaltól. Az egész nyeresége, meg az ő összes vagyona is ott maradt a bakkasztalon. Az orosz nagyherceg, aki kitartóan győzte a bankadást, diadalmasan tekintett a legyőzött ellenfélre.

Parapulos pedig, mint a megvert kutya szegyenkezve sompolygott ki a kassziából.

**A legújabb
tavaszi czipő újdonságok**

**MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.
Szabott gyári egységáruk.
Telefon 687**

Telefon 687.

sükre s makaót, bakkot is játszhatnak utközben unalmuk elűzése végett.

Nagy dob és hangos reklám hirdeti az uttörő urak érkezését, kik egész udvarral, táborokkal utaznak valamelyik jó előre kiszemelt és előkészített vidéki városba. Nagy glóriát fű a fejük fölé a felvilágosult helyi sajtó radikális csoportja.

Es aztán minden reklám és gimpli fogás dacára kénytelen világrendítő eszméikkel együtt valami obszúr harmadrangu egyet kicsiny helyiségében behuzódni és eldeklamálni, chablonos és érthetetlen theóriákkal duzzadó filippikájukat; a gyűlés helye még talán meg sem telne, ha oly nagy kísérettel nem utaznának.

A vándor apostolok pedig, miután ily módon zárt körben feltálaták a zagyva szellemi felvágottat, nagy diszbankettet tartanak (persze még zártabb körben és sokkal élvezetesebb menüvel) s ékes tósztokkal egymást agyba-főbe dicsérve pezsgős palackok darrogása közben automobiloznak el másfelé babérokat aratni és nagyokat inni a medve bőrére...

Igy működnek, így apostoloskodnak a mai zsenik, a mai világrend megváltói, akiknek van bátorságuk az uttörő nevet bitorolni, akik a nagy elődök a nagy jellemű és nagy szellemű apostolok műveit nem betetőzni, hanem bedönteni, nem építeni, hanem démonok módjára pusztítani, lerombolni akarják.

Reméljük, hogy mi kik nagy multu város lakói ezt a szellemi sáskajárást, ezt a tatárdulást el fogjuk kerülni és nem lesz szerencsénk ezekhez a mű-uttörőkhöz, a nemes eszmények szabadon gondolkozó és — sajnos — még szabadon járó Ephialtéseiből — em.

A jezsuiták Németországban.

Az 1872 iki német birodalmi törvény egyik rendelkezése így szól, hogy a német birodalom területén a jezsuiták semminemű renditevékenységet (Ordens ätigkeit) nem fejthetnek ki. Ugyanaz a birodalmi törvény kimondja, hogy a jövőben esetleg szükségessé válható mindenemű további rendelkezés és értelmezés a jezsuita törvényt illetőleg a birodalmi tanácsnak (Bundesrat) van fenntartva.

Miután azonban a birodalmi tanács 1872. óta a rendi tevékenység fogalmát sohasem precizizozta, noha a német katolikusok ismételten hangsúlyozták, hogy vannak specialiter rendi- és specialiter papi tevékenységek, amiből kitészik, hogy a pusztán csak rendi tevékenységet tiltó birodalmi törvény eme szakasza homályos és különböző magyarázatra alkalmas, — most a bajor belügyminiszter lépést tett arra nézve, hogy a törvénynek a rendi tevékenységre vonatkozó homályos és eddig még kellően ki nem fejtett és nem körvonalozott kitétele határozott definíciót adjon.

A bajor kormány maga azon az állásponton van, hogy az ugynevezett konferencia előadások akkor is, ha azokat a jezsuiták nem profán épületekben, hanem templomokban tartják és ha egyuttal azokat a szentségek kiszolgáltatásával is összekapcsolják, — hogy ezek a konferencia előadások tisztán papi funkciók és nem speciális jezsuita rendi tevékenységek; miért is a bajor kormány azokat nem tartja tiltottnak.

Hasonlóképpen a bajor kormány úgy véli, hogy amikor a jezsuiták mint lelkészkiegészítők valamely plebános — tehát nem a rendi előjáróság — felsőbbbsége alatt működnek, akkor is tisztán papi funkciót végeznek és nem rendi tevékenységet, tehát hogy a jezsuitáknak ez a működése sem tekinthető a birodalmi törvény által tiltottnak.

Es a lényeges tartalma annak a nevezetes rendeletnek, amelyet a bajor kormány március 1-én bizalmasan és nem végérvényesen kiadott és amelyből a katolikus ellenes sajtó oly éktelen lármát csapott.

A kérdést a német nemzeti liberálisok április 26-án interpelláció alakjában a német birodalmi gyűlés elé vitték, ahol az egész ügy annyira tisztázódott, hogy a kulturharcos törekvések számára ez a jezsuita ügy többé már nem alkalmas.

Ugyanis a birodalmi gyűlésen Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár kijelentette, hogy az 1802-i jezsuitatörvénynek a rendi tevékenységre vonatkozó kitétele tényleg nincs határozottan körvonalozva és így különböző értelmezésre tényleg alkalmas, a bajor kormány ennek alapján az eddigi praxistól eltérő értelmezését adta a törvény ezen kitételének, de mert a német birodalmi törvény az összes szövetséges államokban egységesen értelmezendő, — a »renditevékenység« fogalmának helyes és pontos definíciója a törvény értelmében birodalmi tanácsnak lesz feladata. A bajor kormány rendelete máris a birodalmi tanács előtt fekszik és amíg ez végérvényesen nem dönt, addig a jezsuitatörvény régi praxisa Bajorországban is változatlanul fennmarad; ha pedig a birodalmi tanács döntése az eddigi praxis ellen szólna, ez esetben a jövőben ez a döntés nemcsak Bajorországra, hanem az összes szövetségi államokra egyformán érvényes lesz. Az egész ügy tehát nyugodtan felfüggeszthető a birodalmi tanács döntéséig.

A birodalmi kancellárnak ezt az állásfoglalását a német birodalmi gyűlés többsége a magáévá tette. Sőt a birodalmi gyűlésen felállt egy Bos nevű szociáldemokrata képviselő, aki kijelentette, hogy az egész 1872-iki jezsuitatörvényt, ezt a kultur államot megszegyenítő monstrumot, egyszerűen teljes egészében el kell törölni.

Ezzel ez az akarat ellenére is igazságos beszédű szocialista egy olyan kívánságot fejezett ki, amely régi óhaja a német katolikusoknak — akik azonban tisztelik a törvényt és nem akarnak szembehelyezkedni a fenálló törvényekkel, hanem szerényen beérik azzal is ha ezeket a meglevő törvényeket — így főleg a jezsuitatörvényt — a lelkiismereti szabadság, méltányosság és igazság elvei szerint kezelik.

A német katolikusok azt tartják, hogy ha a törvény a szabadgondolkodóknak, hasas és társadalomfelforgatóknak és hitetleneknek megadja a szabadságot és jogot átkos tanak terjesztésére, hogy akkor ez a törvény adja meg ugyanazt a jogot azoknak is, akik a hitet és erkölcsöt ápolják, a hazát és Egyházat szolgálják és emberiség jobbjá, nemesebbé tételén önzetlenül és hőiesen fáradoznak, (O. P. E. V.)

A tuberkulózis elleni küzdelem nemzetközi központjának nagyváradi levelező tagja. Mint a Tuberkulózis című lap közli, az »Internationale Vereiaiquas gegen die Tuberkulose« a most Rómában tartott nemzetközi tuberkulózis kongresszussal kapcsolatos konferenciáján Gerő Sándor drt, a nagyváradi tüdőbetegek üdülőhelyének főorvosát levelező tagjává választotta. Itt említjük meg, hogy a tüdőbetegek hegyi szanatóriuma e hó 10-én nyílik meg.

Bérmálás Berettyóújfaluban.

Gróf Széchényi Miklós megyés püspök tegnap kezdte meg béрма körutját egyházmegyéjében. Az első állomás Berettyóújfalun volt. Ez a hajdan katolikus község már 350 éve nem üdvözölhette a megyés püspököt a bérmálás szentségének kiosztása alkalmából.

Talán ezért is választotta ezt a községet elsőnek a főpásztor. A bérmálás lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

Nagyváradról automobilon indult el a püspök Lopusnyi Gyula tb. kanonok és dr. Masurék Gyula kíséretében Berettyóújfaluba. Berettyóújfalun és Berettyószentmárton köti uton hatalmas kocsis tábor várta az érkező főpászort. Ott volt mondhatni az egész járás intelligenciája. A kocsis tábor élén 80 tagból diszes lovasbandérium volt.

Itt Jenevicsky Dénes járási főszolgabíró üdvözölte a püspököt az egész járás nevében. A püspök az üdvözlöt az automobilból leszállva fogadta és megköszönte a diszes fogadtatást.

Ezután pompás négyfogatu hintóba szállt át a püspök és megindult az impozáns menet a virágillatos napsütéses tavaszi időben Berettyóújfalun fele Berettyóújfalun határában a Berettyóhidjánál újabb küldöttség várta már az előkelő vendéget. Itt volt az egész Berettyóújfalun községe élén Zik Sándor református lelkészszel, ki lelkes beszédben üdvözölte a főpászort. Széchényi püspök hálásan köszönte meg a meleg fogadtatást. Most már egyenesen a római katolikus plebániára vonult a menet. Itt átöltözött a püspök és a templomba ment.

A templom zsutolóság megtelt közönséggel s a bérmálódókkal. Száznál több gyermeknek és felnőttnak szolgálta ki a bérmálás szentségét a főpásztor.

A bérmálás után sok küldöttség tisztelgett a püspöknel, aki minden küldöttséget a legszívélyesebben fogadott és most külön-külön is köszönetét fejezte ki azért a meleg közvetlen fogadtatásért, melyben részesítették.

A tisztelgők sorát a jelenlévő papság nyitotta meg. A küldöttségben résztvettek Gróc Béla főesperes és Gróc Ferenc kanonokok, Szemethy Géza bárundi, Sárkány József derecskei, Nyáry Ignác furta, Pák Emil mezőpeterdi és Varju Lajos berettyóújfalusi plebánosok. Tisztelgett a római katolikus hitközség, a református hitközség, az izraelita hitközség. Az adóhivatali tisztikar, a járásbirósági tisztikar melyet az épen Berettyóújfaluban időző Bary József törvényszéki elnök vezetett. Tisztelgtek még a politikai község és az ipartestületi küldöttségek.

A tisztelgés után a plebánián ebéd volt 40 terítéssel. Az ebéden a járási és a berettyóújfalui intelligencia jelent meg. Délután három óráig időzött még megyés püspökünk Berettyóújfaluban, aztán szivélyes bucsút véve a berettyóújfaluiaktól kíséretével automobilon visszatért székhelyére.

Széchényi Miklós gróf megyés püspök ma folytatja bérmáját. Ma Füzesgyarmatra megy a főpásztor, akit erre az útjára Brém Lőrinc titkár kísér el.

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomorba
josoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Egmándi

keserűvíz

Az elrontott gyomort
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbehozza.
Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 60 fill.

Kapható Nagyváradon és vidéken minden gyógyszertárban és jobb fűszerüzletben.

UJDONSÁGOK.

* **Fetser felsz. püspök Erdélyben beszél.** Az erdélyi egyházmegyének főpásztora, gróf Majláth Károly Gusztáv erdélyi püspök az ideá a bérmautját gyengélkedése miatt nem tarthatja meg. A püspök Hohenlohe herceg egyik kastélyában üdül, azért helyette s az ő felkérésére Fetser Antal felsz. püspök fogja Erdélyben a bérmautát végezni. Fetser püspök bérmautja e hó 12-től 31-ig fog tartani. Az első állomás Kolozsvár lesz, ahol május 12-én fogja a püspök a bérmautát szentségét kiszolgáltatni. Azután Gyulafehérvár környékén, két hétig pedig Hunyad megyében bérmaut.

* **Szentségimádás a Szent László templomban.** Az Oltáregyesület szokásos szentségimádása a mai vasárnapon a Szent László templomban lesz megtartva. Reggel hét órakor veszi kezdetét. Este hét órakor a májusi litániával kapcsolatos lesz az ájtatosság. Este a prédikációt Gálffy Sándor fogja tartani.

* **Népszövetségi értekezlet.** A Katolikus Népszövetség nagyváradai szervezetének előkészítése tárgyában ma vasárnap ismét két helyen lesz értekezlet: *Hattyu-utcán* délután 3 órakor és a *várad-velencei* róm. kath. fiúiskolában délután 5 órakor. Sziveskedjenek erről a csoportvezetők a tagokat értesíteni! Ezek lesznek az utolsó előértekezletek, a következő vasárnap 12-én a megalakulás ünnepe következik.

* **Előköszületek az ipartestületi elnökválasztásra.** Az ipartestületi előjáróság kivánságára Gerő Armin r. főkapitány f. hó 7-ikén este fél 8 órára az előjáróság összes tagjait az ipartestületi helyiségbe értekezletre hívta össze, amelyen az elnökválasztás ügyét előkészíteni és egyben az elnökjelölt személyét egyhangúlag megállapítani kívánják.

* **Kulturtanácsosi állás a városnál.** Nagyvárad város tanácsának tegnap délelőtt tartott állandó választmányi ülésén Gerő Armin főkapitány felvette a kulturtanácsnoki állás szükségességét. Szerinte jelenleg rendszertelen Nagyvárad iskola politikája. Sporadikusan felszínre kerülnek iskolakérdések: az olasz polgári fiúiskola fejlesztése, új leánypolgári iskola felállítása; iparos tanonc iskola építése s nincs egyöntetűség ezekben a kérdésekben. A községi iskolaszék megfelel ugyan kötelességének, de többet nem lehet tőle kívánni. Nagyon elérkezett az idő, hogy egy kulturtanácsnoki állást rendszeresítsen Nagyvárad s az új tanácsnoknál egy kézben legyen egyesítve az iskolák ügye. Ez által megszűnnék a mai kapkodás s gazdasági szempontból is nyerne a város. De az esetleges anyagi haszontól eltekintve, a tanügy terén is nagyobb eredmény lenne elérhető. *Rész Mihály* iskola felügyelő igazgató statisztikai adatokkal igazolta, hogy a tervbe vett építkezésekre szükség van. A városi tanács belátta a kulturtanácsosi állás szervezésének szükségét s rövid időn belül a kérdést részletes tárgyalásra tűzi ki.

* **Esküvő.** *Altnóder Imre*, marosvásárhelyi banktisztviselő, tegnap tartotta esküvőjét bájos arájával *Hegedűs Rózsikával*, *Altnóder Endre* városi mérnök sógornőjével az olasz plébánia templomban. Az esketést *Imrik S. Zoltán* plébános végeste s szép beszédet intézett az ifjú párhoz. Tanúk voltak: *Lukács Ödön* városi tanácsos és *Altnóder Endre* városi mérnök.

* **Kineveztek halála után.** Dr. *Mikó Sándor* tudomány egyetemi címzetes nyilvános rendkívüli tanárt, a »báró Eötvös József Collegium« rendes tanára a VI. fizetési osztályba neveztetett ki. Ezt a kinevezést azonban dr. *Mikó* már nem érte meg, mert három nappal ezelőtt Budapesten meghalt s tegnap már el is temették. A sors játéka, hogy a kinevezés így megkésért. Most legfeljebb az özvegye veszi némi hasznát a kinevezésnek, a magasabb nyugdíj összeg megállapítása révén.

* **Választások Miklórtás községében** az ujonnan rendszeresített segédjegyzői állást tegnap töltötték be választás útján. Egyhangúlag *Suhajda Antal* okleveles jegyzőt választották meg. A választás a legnagyobb rendben folyt le. Annál élénkebb volt a *bélmocsolyai* bíró választás, ahol hárman is versenyeztek a bírói tisztségért. Itt néhány szavazat többséggel *Goldis Antalt* választották meg. Rendezés itt sem történt.

* **Pályázatok a számvevőségél megüresedett állásokra.** Nagyvárad városa a számvevőség újjászervezésével több számvevői, számlellenőri, számtisztai és számgyakornoki állásra pályázatot hirdetett. A pályázat tegnap járt le s összesen 26 pályázó adta be kérvényét. Es pedig pályáztak: *Sarkady István* okl. jegyző Középes községben, a számtisztai állásra; — *Andriksa József* számtiszt a városi adóhivatalnál, a számtisztai állásra; — *Sárközy János* takarékpénztári tisztviselő Nagylétán, a számlellenőri állásra; — *Poyvár Jenő* városi adóhivatali számtiszt minden állásra; — *Kerekes Géza* városi adóhivatali számtiszt bármely állásra, *Szabó István* bábaképezdei számvevő bármelyik állásra; *Lindenfeld Sándor* magánhivatalnok Nagyváradon, a számlellenőri állásra; *Csetle János* városi szakdíjnok bármelyik állásra; *Cseréy Zoltán* rendőrségi napidíjas bármely állásra; *Pircz Gyula* Brassóból a számgyakornoki állásra; *Udvarhelyi József* szegszárdi pénzügyőri számlellenőr, a számvevői állásra; — *Buhl Ernő* joghallgató a számlellenőri és számtisztai állásra; *Farkas Ferenc* megyei földadóbizottsági szakdíjnok a számgyakornoki állásra; *Kemény Zsigmond* díjnok bármely állásra; *Losonczy Gábor* magánhivatalnok Nagyváradon, bármely állásra; *Fejér Ferenc* gyermekmenhelyi ellenőr N. Váradon, a számvevői állásra; *Kucserik János* városi szakdíjnok, a számtisztai állásra; *Nagy István* városi szakdíjnok, a számtisztai és ellenőri állásra; *Bódi László* magyarcsékei jegyző, a számtisztai állásra; *Tóth Béla* városi könyvvezető a számvevői állásra; *Magyar Jenő* I. o. számtiszt a számvevői állásra; *Garay Géza* tb. alszámvevő, a számvevői állásra; *Hertelendy Géza* banktisztviselő, a számtisztai állásról; *Grosz Ferenc* joghallgató a számtisztai állásra; *Révész Jakab* ügyvéd, bármelyik állásra. — Az állásokat *Hlatky Endre* főispán tölti be kinevezés útján.

* **A Titanic ocskenti a kivándorlást.** Az a páratlan méretű katasztrófa, mely megdöbbentette a legvakmerőbb hajósnemzeteket is borzalmas részleteivel elhatott a legeldugottabb községekbe is. Biharmegyében például nincs az a község, ahol ne bézzelnének a katasztrófaról. A rémes es-t bámulatos hatással volt a kivándorlásra. Az emberek tömegesen készültek elhagyni a közelben Biharmegyét és most senki sem meri rábírnai magát a tenger szeszélyére. Így például a béli járásban nagyon sűrű volt a kivándorlás. Hetenként 100—150 ember távozott el innen az utóbbi időben és száz száma kértek utlevelet új kivándorlók. És

most egyszerre megszűnt a kivándorlás. Naponként 50—60 kiváltott utlevél érkezik vissza a főszoigabirokhoz, hogy az utlevelek tulajdonosai nem akarnak Amerikába vándorolni, mert félnek tőle, hogy a megváltott hajójegygyel esetleg a másvilágra találnak megérkezni. A kivándorlástól való félelemnek oka pedig a leghátározottabban a Titanic katasztrófája. Az emberek borzalommal gondolnak a pusztulásra és nyíltan hangoztatják, hogy most már nem biznak a hajókban és nem mennek ki Amerikába. Ime a kivándorlást nem volt képes még csak korlátozni se a törvény szigora és egy hajó roncsa ott a tenger mélyén százával tartja vissza az embereket.

* **A kamara értesítése.** Hivatkozással a keresk. m. kir. miniszter urnak 32097—VI.—1912 sz. leiratára van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a m. kir. honvédség 1913 évi rendes lábbeli szükségletéből a hazai kisiparosok számára fenntartott 12,000 pár bakancs és 400 pár könnyű cipő szállítására vonatkozó pályázati ajánlatok a kereskedelmi és iparkamaránál a folyó 1912 évi május hó 14 ik napjáig nyújtandók be. Nagyvárad, 1912 május hó 4. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Huzella Gyula kir. keresk. tan. elnök. Dr. Sarkadi Lajos kamarai titkár.

* **A jég ára a közgyűlésen.** Nagyvárad város legutóbbi közgyűlésén *Cseglédy Jeremiás* törvényhatósági bizottsági tag interpellációt intézett a polgármesterhez, hogy miért emelte fel a városi jéggyár vezetősége a jég árát. A polgármester akkor kijelentette, hogy a jéggyár vezetősége illetéktelenül emelte a jég árát s utánna néz a dolognak és a május havi közgyűlésen ad érdemleges választ. A városi tanács, mint állandó választmány holnap, hétfőn tárgyalja ezt a kérdést s a főmérnök felvilágosításai alapján állapítják meg a polgármester választát.

* **Gyógyszertár átadás.** *Csanády Kálmán* gyógyszerész Szent János-utcai Matyás királyi gyógyszertárát átadta *Rutkay Aladár* okl. gyógyszerésznek.

* **Uj Nagyvárad.** Tegnap délután a Bémer-téri emberforgatagban megjelent a hetedik nagyvárad napilap: az *Uj Nagyvárad*. Az a harc, mely létrejöttét megelőzte, meglehetősen érdeklődést támasztott az új lap iránt, melynek első száma hamar szétkapkodták. A lap szerkesztősége a Nagyvárad régi munkatársaiból áll névszeriat: felelős szerkesztő: *Marton Manó*, munkatársak: *Dutka Akos*, *Nagy Andor* és *Hajnal Jenő*. A lap firmája az Esthez hasonló s úgy látszik, hogy a gyors riport lesz a főereje. Megjelenik minden délután s egyes szám ára 4 fillér. A lap programja radikális, amit azonnal demonstrál egy kis rögtönzött kirohanásban az apácák ellen, hogy az apácák stájerolnak? . . . Hát ezt bizony meg is kell írni, mert ugyan hogy lehetne el ez a hetvenezer főnyi nagyvárad publikum anélkül, hogy ne tudja, miszerint az Orsolya-zárda gondnoksága — mint háziúr — annak rendje és módja szerint felmondott május elsején két boltbérletjének. Es ha valahol a Fácános-sorom Péter felmond Pálnak, azt el ne tessék mulasztani megírni, mert még majd rásütik az Uj Nagyváradra, hogy nincs jól értesülve a közélet nagy eseményeiről. Mert az már ugye kérem, csak eléggé magánügy, hogy felmondok lakóimnak s másnak adom ki a bérhelyiséget. Ebhez senkinek abszolte semmi köze és ilyenekkel heccelődni nem is illik.

* **A Filipe esorjedomb titka.** Boudoraszó határában tegnap emelték ki a földből *Rajta Ruzsalinné* hulláját. A hulla teljesen feloszlatva, iadat s így elég nagy nehézséget okozott a boncoló orvosoknak. A boncolást dr. *Buder Ferenc* és *Nyes Kornél* dr.

végezték. A hatósági boncolás megállapította, hogy a halált *gyilkosság* következtében beállott elvérzés okozta. A hullát a *gyomortáján* látszik hatalmas szúrásnak helye. A boncolás után eltemették a hullát. Pajka még mindig tagadja, hogy ő követte volna el a gyilkosságot.

* **Fraknói lemondása** a muzeumok és könyvtárak felügyelőségéről. A *Magyar Kurir* jelenti: *Fraknói* Vilmos címzetes püspök, váradi kanonok, a Muzeumok és Könyvtárak országos főfelügyelője, aki az intézmény megalapítása óta, mintegy 15 éve tölti be ez állását, tegnap elküldötte lemondó levelét. A püspök hosszabb tengeri utra indul.

* **Tizza fia mint tüzoltó.** Tegnap reggel virradóra ismeretlen okból kigyulladt Geszten V. *Sólyom* Mihály háza. A tűz eloltására kivonult az egész lakosság. A geszti kastélyban ij. gróf *Tizza* István értesülve a tüzről nyomban a helyszínre ment és közreműködött a tűz oltásában. A fiatal gróft megélték. A házat megmentették az elpusztulástól.

* **Sikkasztó vasuti pénztáros.** A pusztahollói vasuti állomáson a megejtett rovancsolás alapján a rovancsoló tiszt igen nagy hiányt fedezett fel a vasuti jegykészletben. Megállapította a tiszt azt is, hogy a sikkasztást *Farkas László* pénztáros követte el. Mielőtt azonban az esetről jelentést tehetett volna a kiküldött tisztviselő, *Farkas László* szublimálttal megmérgezte magát s meghalt. A vizsgálatot így befejezték. *Farkas László* hulláját Nagyváradra fogják hozni és itt temetik el hozátartozói.

* **Földkölcsonök becsülésének ellenőrzése.** A Magyar Közvetítő Bank Részvénytársaság, mely az elmúlt első üzletévben bőséges tartalékolás dacára 6 százalékos osztalékot fizetett részvényeseinek, értesülésünk szerint a tőkefelemeléssel kapcsolatban minden vármegye területén bizalmiférfiakat keres. Ezeknek, mint a bank választmányi tagjainak feladata volna a környékükön előforduló birtokbecsléseket illő díjazás ellenében ellenőrizni. Akik ezen bizalmi küldetés iránt érdeklődnek, közlelbbi felvilágosításért forduljanak a bankhoz, Budapest, VI., Teréz-kört 46.

* **Tolvaj ácssegéd.** *Spingrád* Bernát né panna azt tett a rendőrségen, hogy folyó hó 1-én Kert-utca 5. szám alatti lakásából egy 200 korona értékű arany óra láncot, egy tula eszt órárt egy férfi fekete mellényt nála al-bérletben lakó *Orbán János* ácssegéd elloptott. A rendőrség *Orbán Jánost*, ki a bűncselekmény elkövetését beismeri letartóztatatta, ellene a bűvádi eljárást folyamatba tette. Holnap átkísérik az ügyészségre.

* **Titokzatos autómobil elgázolás.** Berettyó-ujfaluban lázas munkában volt tegnap a csendőrség. Lóra ültették a derék legényeket és keresésére indultak egy elgázolt embernek. A csendőrségnek ugyanis azt jelentették, hogy a *Ködomb* pusztán haldokolva fekszik egy *Magyar János* nevű gazda, akit tegnapelőtt elgázolt egy autómobil. A gazda állítólag az uton igyekezett hazafele, amikor vele szembe jött egy autómobil. Magyar szekérről volt s hogy az amugy is ijedős lovak meg ne vaduljanak, leszállott a szekérről és a lovak mellé állott. Az autómobil közeledére a lovak toporzékolni kezdtek s e közben az autómobil állítólag Magyar elütötte s úgy szállították haza lakására. Az autó természetesen elrobogott s még a számját sem tudták feljegyezni. Ennek a hírnek a csendőrök semmiféle alapját

nem találták. Bejárták az egész környéket, átkutatták a *Ködomb* pusztát, de az elgázolt embert sehol sem találták sőt még nem is tudtak róla. Valószínű, hogy felöltötték a csendőrséget.

* **Előre haladott** koromnál fogva eladom a tulajdonomat képező *Kálvária* hegy alatt fekvő nyári vendéglői üzletet, mintegy 2000 négyszög méter földterülettel a rajta levő nyaralónak is használható nagy üveg szállával a szálla végében levő fedett kuglizóval és a miniszter által hához kötött italmérési joggal együtt, vagy e nélkül. Az utca vonal beépíthető pusztátelek egész a vasutvonal határáig. Értekezhetni *Vizvezeték-utca* 36. házszám alatt *Kárger Sándor* tulajdonossal.

* **Bérma és aldozó ruhák és koszoruk** legnagyobb választékban. Hevesi *Párisi* diva-áruházában, *Zöldfa-u.*

* **Uj sport játékok.** Igen szép és teljesen új sport üzésre alkalmas találmány jött forgalomba, mely olcsóságánál fogva rövid időn belül úgyszólván mindenkinél nélkülözhetetlen lesz, felnőttek, hölgyek és gyermekek részére, test-edző, szem és kézgyűesség kifejlesztésére annyira olcsó, hogy bárki is megszerezheti, mert 1 koronától 3 korona árban és 5-féle nagyságban kaphatók. Egyedül *LADÁNYI JÓZSEF* puska-műves sport üzletében *Rákóczi-ut* *Moskovits* palota. A M. kir. lópor áruda, telephon 269. Tanoncok felvételnek.

* **Trieszti kávépiac Nagyváradon** *Aszodi* *Kossuth-utca.* **Vigyázat** mert sok az utánzat, természetesen a fogyasztók kárára. *Aszodi* trieszti kávé és tea behozatalának a 8 féle zamatu pörkölt kávéi a jogosabbak és legolesőbbek. Motor üzemi pörkölés és darálás kávépörkölés a vevő előtt történik. Cukorka és esokoládé különlegeségei a legjobbak és legolesőbbek. Főüzlet: *Kossuth* utca, fiók: *Kert-utca.*

URIDIVAT ÉS FEHÉRNEMŰ

KÜLÖNLEGESSÉGEK LENGYEL

URI DIVAT ÜZLETÉBEN

Bémer-tér 1. Telephon 12-48.

Rimanóczy műbutorgyár.	
:-: Állandó bútorkiállítás. :-:	
I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.	
Saját készítményű modern cserépkályhák állandóan raktáron. Elváltlálja kályhák javítását.	
Raktár és iroda: <i>Rákóczi-ut</i> , saját ház.	
:-: TELEFON: 796. :-:	
Költségvetés díjtalan.	

A bérnyálásra megérkeztek a legizlésebb és legmegfelelőbb, de egyúttal a legolcsóbb arany ékszerék és órák

Szilágyi Géza és Társa

órák, ékszerész

Rákóczi-út 4. Helybeli és vidéki telefon 630.

Különleges felöltők, kosztümök blouzok és gyermekruhák a legnagyobb választékban

Spitzer Béla

női és gyermekruha áruházában

Rákóczi-út.

A legfinomabb angol és francia ruha-vállalat!!

Olcsó szabott árak!

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap d. u. *Kis gróf. Este: Bál az udvarnál.*

Hétfő: Bál az udvarnál.

Kedd: Bál az udvarnál.

Szerda: Bál az udvarnál.

Csütörtök: d. u. Ifjúsági előadás: *Sasfiók*, este: *Cigánybáró*,

Péntek: *Babuska*.

Szombat: *Györgyike drága gyermek*.

Vasárnap délután: *Artatlan Zsuzsi*, este: *A cárnő*.

* **A »Bál az udvarnál«** bemutatója. Ma este zajlik le a *Szigligeti*-színházban a szezon egyik legkedvesebb operett-bemutatója. A »Bál az udvarnál« című bécsi operett ez, amely külföldi nagy sikerei után *Hervay Frigyes* jeles fordításában elérkezett hozzánk is. A muzsikát *Zsibrer*, a »Svibákok« szerzője komponálta, dallamos, fűlbemászó áriákkal tele, amelyek hamarosan népszerűek lesznek. A darab kiállítására is sok gondot fordított az igazgató. A főszerepeket *F. Károlyi Leona*, *Horváth Mici*, *Miskey*, *Medgyaszay*, *Leövey Leó* játsszák. Az ujdonság előadásai a hét első felét lefoglalják.

Ifjúsági előadás. E hét csütörtökjén ifjúsági előadást rendez az igazgató. A *Sasfiókot* adják elő mérsékelt helyárrakkal. Jegyek már kedden válthatók.

A cárnő. Jövő vasárnap új slágerdarabot mutatnak be a színházban, *Biró Lajos* és *Lengyel Metyhért* drámája: »A cárnő« megy előszőr. *Budapesti* sikerei után bizonyára nálunk is hódítani fog az értékes új darab. A premiérnek külön nevezetessége lesz, hogy a címszerepet *F. Károlyi Leona* kreálja.

Szijgyártó és nyerges üzlet
Nagyvárad, *Körözs-u.* 33.

*Budapest*en és külföldön 10 éven át szerzett bő tapasztalataim folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a mai kor igényeinek megfelelő uri kocsizó, lovaglő és igás lószerszámokat a leg-tökéletesebb kivitelben készíthetek, úgy hogy készítményeim a legkényesebb igényeket is kielégíthetik.

Elfogadok továbbá mindennemű javításokat és átalakításokat jutányos árak mellett. A n. é. közönség szives pártfogását kérve kiváló tisztelettel

Vad Gábor,

szijgyártó és nyerges.

IRODALOM.

Szmetka L. Ödön könyve. Két kis kötetkét bocsátott közre a főgimnázium népszerű igazgatója, Szmetka L. Ödön. Kék a füzetek borítéka s ez a meleg, világos szín jelképezi azok egész tartalmát. Szmetka a lélekhez, a szívhez szól. Akár a családról, akár a mai ember problémáiról is, minden sora csupa melegség és élet, csupa gyöngédség és szeretet. Különösen a »Kultura és Kultusz« című füzetben toglalt beszédek mutatják Szmetka képzettségét és írói készségét. Ezek közt van a Katolikus Kör közművelődési előadásain tartott, »A modern ember dekológusa« című előadás is, melyet bizonyosan örömmel fognak olvasni, akik annak idején benne gyönyörködtek, de azok is, akik a komoly fejtegetésekről ebből a füzetből először szereznek tudomást. Szmetka érdekes írói egyéniségének tükröi az írásai s mondanivalói minden esetre széles körben keltenek figyelmet.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

A kereskedelmi iskola matinója. A nagyvárad felsőkereskedelmi iskola ifjúsága ma délután a Kereskedelmi Csarnok nagytermében matinét rendez. A matiné műsora, mely nagy érdeklődésre tarthat számot, részletes műsora a következő:

1. Prólogo. Irta: Nagy Eudre. Mondja: Ella a. o. t.
 2. »Savoyardok« Offenbachtól. Előadja: Az ifj. zenekar Fleischer József ur vezetésével.
 3. »A telefon«. Gábor Andortól. Előadják: Gécsy Magda a. o. t. és Steier József felső oszt. t.
 4. Garvay Andor. »Kököröcsin«. Előadják: Kovács Erzsike a. o. t. és Gara Ernő felső oszt. t.
 5. Magánjelenet. Előadja: Tirschel Erzsike k. o. t.
 6. »Száll a fekete éjben« Kálmán Imrétől. Részlet az »Obsitosból«. 2. »Két magyar dal«.
 3. »Emlékek«. Horváth Henriktől. Knekli: Rosenfeld Dezső f. o. t. Zenekar kísérettel. Zongorán Kovács Endre f. o. t.
 7. Melodráma. Előadják: zongorán Kovács Endre f. o. t., szavalja Gara Ernő f. o. t.
 8. Mascagni: »Parasztbecsület«-ből. Előadja: Az ifj. zenekar. Cselló szólóval.
 9. »Két direktor«. Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Belly. Magyar színpad alkalmazta: Bátor Ferenc.
- Személyek:** Torkos, cirkuszdirektor — Grünfeld Ernő f. o. t. Holló, nevelőintézeti direktor — Goldstein f. o. t. Emma, a leánya — Kovács Erzsike a. o. t. Caesar, erdművész — Cseke István f. o. t. Cinege, nevelő — Schwartz Ferenc f. o. t. Panni, szobaleány — Szűcs Jolánka k. o. t. Péter, szolga — Moskovits Jenő felső o. t.
- Sugó: Rosenberg Márk f. o. t. Betanította és rendezte Losonczy Gábor ur, a Szigligeti színház tagja. A zenekart betanította és vezeti: Fleischer József ur.

A műsorból kiemeljük Horváth Henrik felső kereskedelmi iskolai tanárnak, a jeles komponistának s országosan ismert műfordítóknak »Emlékek« című szerzeményét, mely a kiváló szerző egyik legsikerültebb alkotása.

Helyárak 1—3 sor 3 korona, ülőhely 2 korona, állóhely 1 korona.

MULATSÁG.

A Legényegylet táncestélye. A Katolikus legényegylet ma vasárnap este 8 órakor háziestélyt rendez. A háziestélyre a megfelelő előkészületeket megtette a rendezőség. A kedélyesnek ígérkező háziestély iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

SPORT.

Sportoló diáksereg Nagyváradon.

Nagyvárad a maga eleven és nemesen lendülő sportéletével hovatovább vidéki sport centrummá lesz. Ezt a fejlődést különös erővel viszi előre a Nagyvárad A. C., amelynek agitációja, helyes sportérzéke és kitűnő klubszelleme ma már országosan annyira ismert és méltányolt, hogy a vidéki klubok sportszövetsége a NAC. főtitkárát választotta meg elnökvé. A NAC. különös figyelemmel viseltetik az ifjúság sportolása iránt, mert át van hatva annak fontosságától, amit a mai generációnak helyes sportolása a jövőre nézve jelent. A NAC. a tőle telhető anyagi áldozatokkal támogatja az ifjúság sportolását és lehetőleg módot nyújt arra, hogy az ifjúság a Rédey-kertisport pályát igénybe vehesse.

Igy ma vasárnap is szomszéd városaink középiskoláinak ifjúságát látja vendégül a NAC. a sport pályán, ahol a sportoló diákok fűleslabda mérkőzést tartanak. A mérkőzésben résztvesznek a békéscsabai, gyulai, nagyszalontai, nagyvárad prem. főgimnáziumi és felső kereskedelmi iskolai fűleslabda csapatok. A mérkőzések reggel 9 órakor kezdődnek és Lakatos Béla tornatanár rendezésében fognak lefolyni.

A mérkőzések training jegy váltása ellenében tekinthetők meg.

Ifjúsági labdarugó mérkőzés. A NAC. által rendezett ifjúsági labdarugó mérkőzés második fordulójára már megkezdődött. Ma vasárnap délelőtt 11 órakor a NAC. ifjúsági csapata a NSC. ifjúsági csapatával fog mérkőzni Horváth Ferencz bírászkodása mellett. A NAC. ifjúsági csapata jelenlegi kitűnő formájával előre láthatóan ma újabb győzelmet fog aratni s így a versenyben elfoglalt vezető pozícióját még jobban biztosítani fogja.

A mai football mérkőzések. Mozgalmas, sport szempontból igen érdekes programot állított össze a Nagyvárad A. C. vezetősége a mai vasárnapra. Egész délelőtt ifjúsági fűleslabda és football mérkőzések színhelye lesz a Rédey-kerti sporttér. Reggel fél 9 órakor érkezik Nagyváradra a Debreceni M. T. E. football csapata, amely délután fél 3 órakor mérkőzik a NAC. I. csapatával. A vendégcsapat fogadására a NAC. testületileg jelenik meg a pályaudvaron, miért is Pásztor Bertalan főtitkár ez uton kéri a club tagjait, hogy a jelzett időben a pályaudvaron minél számosabban jelenjenek meg. A délutáni mérkőzések fél 2 órakor kezdődnek, amikor a NAC. II. — NSE. II. csapatai tartanak revans mérkőzést Lakatos Béla torna-tanár vezetése alatt. Utána a váradveleencei AC. fogja első bemutatkozó mérkőzését tartani. Ellenfele a NAC. III. csapata az ugyanevezett fehér csapat lesz. — A fehér csapat

szorgalmas traininggel készült a mai mérkőzésre s bizonyos, hogy ma már fejlettebb játéktechnikával fog szerepelni.

NYILTTÉR.

Május 8-án

Sternthal Arthur mácsai gazdaságában bérletfelosztása miatt hetvenhat darab részben ellős, részben fejős, vöröstarka tehén önkéntes árverés útján eladásra kerül. Az árverés délelőtt 9 órakor kezdődik. Vevőket Várad-Less állomásnál kocsik várják. Ugyanott mindenféle gazdasági eszközök is eladók.

Dr. Fisch Áron
Szalárdi-u. 2. szám alá
(a Pannonia mellé)
költözött.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpádlás nélkül is készít **kitűnő** hirtű **nevé**

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

PÉNZ

Olcso

tőketörlesztéses kölcsönöket

10—75 évre folyósít, ugyiszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt

Házak, szőlők, földbirtokok örök árban való adás-vétel vagy bérletét a legsikeresebb eredménnyel közvetíti. Földbirtok parcellázását saját költségén elvállalja és finanszírozza.

Faludi Ignác utóda

BARNA ARTHUR

bankbizományi és ingatlan forgalmi irodája

NAGYVÁRAD, MÉSZÁROS-UTCZA 2-ik SZÁM.

TANÜGY.

Vizsgálatok a főgimnáziumban. A nagyvárad premontrei főgimnázium VIII. oszt. tanulóinak évvégi vizsgálati sorrendje.

Május hó 6-án a róm. és gör. kath. tanulók vallás-tan vizsgálatát.

Május hó 9-én vizsgálat a magyar, német és latin nyelvekből.

Május hó 11-én vizsgálat a görög nyelvből, görögpótló irodalomból és történelemből.

Május 14-én vizsgálat a matematikából, fizikából és filozófiából. Ugyanczen a napon tartjuk meg a VIII. oszt. magántanulók írásbeli vizsgálatait, a szóbeli vizsgálatot pedig május hó 15-én ejtik meg.

A vizsgálatok nyilvános jellegűek, ezekre a t. szülőket és az iskolaügy iránt érdeklődőket tisztelettel hívja meg a prem. főgimnázium igazgatósága.

Igazságszolgáltatás.

§ **Bikádi Antal sajtópöre.** Érdekes sajtópert tárgyalt tegnap a nagyvárad esküdtbíróóság Korn Lajos elnöke alatt. Dr. **Bikádi Antal**, Oroháza országgyűlési képviselője indította a sajtópert **Veres Lajos**, az Orosházi Ujság felelős szerkesztője ellen. Az ügy előzményei egy képviselőtestületi viharos közgyűlésre vezethetők vissza, amikor Bikádi Antalnak heves vitája volt a képviselőtestület többségével a piaci árúbdék építése körül. Másnap az Orosházi Ujság »Mi fáj Bikádinak?» címmel foglalkozott a közgyűlési vitáról és olyan kommentárokat fűzött a képviselő szavaihoz, amelyek Bikádi Antal magára nézve sértőnek talált. Veres Lajos, akit a főmagánvádó sajtó utján elkövetett becsületsértéssel vádolt, bizonyítani kívánta állításainak valóságát. A bizonyítás betegezése és dr. **Lőrincz Sándor** védőbeszéde után az esküdtek visszavonultak és rövid tanácskozás után meghozták a felmentő ítéletet.

§ **Sipos Bálint kegyelmet kap?** Egyik nagyvárad estilap tegnapi számában megírta, hogy a király kegyelmet adott a halálra ítélt Sipos Bálintnak. Utarajárunk a dolognak, azonban itt Nagyváradon az illetékes körök a királyi döntésről semmit sem tudnak.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapesten

A gabonaüzlet tegnapi kissé lanyha volt az irányzat úgy a határidőben, mint készáruban.

Határidők sárlata:

Májusi buza	— — — —	11.87
Októberi buza	— — — —	11.24
Októberi rozs	— — — —	9.56
Októberi zab	— — — —	9.23
Májusi tengeri	— — — —	9.24
Juliusi tengeri	— — — —	9.21

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	839.55
Osztrák hitelrészvény	— —	643.50
Jelzálogbank	— —	475.50
Leszámitoló és pénzváltó	— —	545.50
Városi vasut	— —	416.50
Közuti vasut	— —	794.50
Osztrák államvasut részvény	— —	741.50
Salgótarjáni közszén	— —	731. —

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

7111—912. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán a város részére szükséges kovács, kerékgyártó és kövező munkálatok vállalatbaadása céljából 1912. évi május hó 18-ik napján délelőtt 10 órakor a városház bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalati idő kezdődik 1912. június hó 1-én s tart 1915. évi december hó 31-ig.

Ajánlatok csak írásban alulírott kezéhez 1912. évi május hó 18-ik napjának d. e. 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak a szabályszerűen kiállított pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő az a munkálat, melyre az ajánlat vonatkozik.

Bánatpénzül ajánlattevők tartoznak a kovács munkálatokra 200, a kerékgyártó munkálatokra 200, végül a kövezési munkálatokra 2000 koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlatához.

A fent jelzett összes munkálatokra vonatkozó általános és különfeltételek, valamint az egység árjegyzék a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési általános és külön feltételeket, továbbá az egységárjegyzéket ősméri azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja.

Több munkanemre tett együttes ajánlat esetén az ajánlat végén világosan kitéendő, hogy ajánlattevő ajánlatából bármelyik munkanem kivételét elvállalja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok, magyarhonos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit minden ajánlattevőre feltétlenül kötelezők.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett végleges döntés meg történik, ellenben Nagyvárad városát csak az árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja magának a jogot, arra nézve, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árverést tarthasson.

Nagyvárad, 1912. április hó 30-án.

Komlóssy József,
tanácsnok, mint az árverési
küldöttség elnöke.

2—3 középiskolát végzett flu
nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

Belépési felhívás.

A POLGÁRI TAKARÉK ÉS SEGÉLY-SZÖVETKEZET
Kossuth Lajos-utca 4. szám
1912 január 1-én megnyitotta
17-ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerű száma törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 korona fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és hogy tagjai hitelnek, keresetnek és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatainak:

- a heti befizetések kilenczted része erejéig minden további biztosíték nélkül;
- ingatlanokra;
- elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- megfelelő kezesség mellett vá'tóra, kötelezőnyyre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétként 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetétét könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. A kölcsönökről kiállított kötelezővények bélyeg- és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkértenek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1911. december hó.

A Polgári takarékos és segélyező szövetkezet igazgatósága.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok.

évlámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minven nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

T. Hölgyközönség

b. figyelmébe ajánlom

Elegáns felöltöket
Sickes Costümöket
Izléses bluzokat
és mesés szép pongyolákat

meglepően olcsó árban és nagy választékban

RÓNA ANDOR

Sas-palota.

Hirdetmény.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság 1912 január 24-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy a társaság részvénytőkéjét 7500 drb új 200 koronás n. é. részvényt kibocsátása által két millió ötszáz ezer koronáról

négy millió koronára emeli fel.

Ezen új 7500 drb részvény átvételére a régi részvényesek elővételi joggal bírnak a következő feltételek mellett:

1. Az új kibocsátású részvények 250 koronáért árban bocsátatnak ki, melyből 200 korona az alaptőkéhez, 50 korona a rendes tartalék alaphoz csatoltatik.

2. Minden 5 régi részvény birtokosának 3 új részvény átvételére van joga. Tartozik azonban a 250 korona vételáron felül darabonként 3 koronát bélyeg- és kiállítás-díj címén megfizetni.

3. Az elővételi jog gyakorlásának záró határideje 1912. február 20. Az ezen határidőben

elővételi jogot gyakorolt régi részvénybirtokosok tartoznak:

1912 február 20 ig darabonként	53	koronát
1912 március 15-ig	100	"
1912 április 10 ig	100	"

valamint 1912. január 1-től a fizetés napjáig járó 6 százalékos kamatot az intézet pénztáránál készpénzben befizetni.

Az új részvények 1912 január 1-től kezdve az üzlet hasznában részesülnek.

Felkérjük ennél fogva mindazon t. részvényeseket, kik a kibocsátandó új részvényekre az elővételi jogot gyakorolni óhajtják, hogy részvényeiket a fent kitűzött záró határidőig, vagyis 1912 február 20 ig az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutassák és a fizetendő összeg első részletét teljesítsék, mivel ezen határidő letelte után az elővételi jog nem gyakorolható.

Nagyvárad, 1912. január 24.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság
Igazgatósa.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.
Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

FÉLIX-FÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hév víz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség.

Csúsz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pocró-czozással hetenként 56 koronába kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdővel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirda, interurbán telefon, állandó gyógyszer-tár a fürdő telepen. Prospektust küld az igazgatóság.

VARJU FERENC

műbútor asztalos
DAMJANICS-UTCZA 30. SZ.

Készít minden néven nevezendő modern butorokat stb. — Elvállal javításokat jutányos árban.

Értesítés.

Van szerencsém az igen tisztelt megrendelőim és a nagybecsű közönség szives tudomására hozni, hogy a KOVÁCS és LUX cégből kiléptem s üzletemet ideiglenesen

Szacs vay-u. 70. szám.

alá helyeztem át. Készítek modern butorokat, portálékat, kávéház és üzletberendezéseket, épület-munkákat. Május 1-től villanyerőre berendezve, külön butor osztály. A n. é. közönség szives pártfogását továbbra is kérve, vagyok teljes tisztelettel

Kovács Zsigmond, műasztalos.

Lakás: Szacs vay-utca 70.

Telefon szám 10 87.

Műhely: Szacs vay-utca 70.

Szalonna, plombozott lóhere, luczerna, bükköny, len és kendermag, árpa, zab kitűnő minőségben kapható. Gabona és termények vásárlása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, banképület.

**Permetezés helyett
Porozás!**

A szőlő peronosporája ellen kitűnő sikerrel lehet védekezni minden permetezés nélkül a br. **FECHTIG**-féle

„PULVAZURÓ“

segélyével. — Az előző évi eredményekről szóló beszámoló füzet minden érdeklődőnek díjmentesen megküldetik! — A „PULVAZURÓ“ ára nagyban 60 fill., 50 kg.-on alul 62 fill. kg.-ként. Egyedüli beszerzési forrás a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“
BUDAPEST, (V. ALKOTMÁNY-UTCZA 31.)

8 GRAND PRIX

Kőbányai Polgári Sörfőző R.-T.
N.-Váradi és biharmegyei főraktára
KOLLINER D. és FIA

CÉGNÉL PÁVEL-UTCA 26. SZ.
Telefon 75. Telefon 75.

Világos **Király** sörünket

valamint **SZENT ISTVÁN** védjegyű

dupplamaláta

sörünket melyet a leghirnevesebb orvostanárok mint kiváló gyógyított ajánlanak.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtokvasárlási, eladási és erdő becslési irodája

RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725.

HIMZŐ előnyomdában

Madeira és Rischehen blousok előnyomtatva vagy elkészítve kapható. Ingblousok, fehérneműek varrása, monogramok és színes himzések a legszebben eszközöltetnek. Kézimunka ujdonságok és kézimunka anyag jutányosan kapható:

Kepes Etelkánál
Kossuth-utczán.

Műhely áthelyezés!

Értesitem a n. érd. közönséget, hogy évek óta fenálló

bádogos műhelyemet

Huszár-utca 13. sz. alá

helyeztem át. **Jutányos árban** vállalom, fürdő szoba, angol klozett, vízvezeték berendezéseket, ugyszintén **épület** és **díszmü** bádogos munkákat stb. Költségvetés díjmentesen, levelekre válaszolok. Szives pártfogást kér

Tötös Mihály

épület és díszmü bádogos.

Helyi és vidéki telefon 386.

Megnyilt a Püspökfürdő.

Tavaszi pompájában kibontakozva virágos fáival fenséges látvány a Püspökfürdő. A gyönyörű üdülő és gyógyhely most kitűnő uj kézbe került. A Püspökfürdő bérletét régi, kiválón, kipróbált ember **Dancs István** vette át, aki rendkívüli gondnal, izlésel, miuden modern igénynek megfelelően rendezte be az éttermeket, fürdőket, s valóságos kis paradicsomot varázsolt a zöldelő platánok közé. A Püspök-fürdő tegnap nyilt meg s máris igen nagy számban keresi fel a közönség, mely nem csak gyógyulást de kellemes szórakozást is talál.

Mindenkit érdekel!

Van szerencsém Nagyvárad város és vidéke t. közönségének tudomására hozni, hogy **Nagyváradon, Olasz Bazár-épületben (Színház mellett)** egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

vegytisztító és vasaló

üzletet nyitottam.

Elvállalok férfi, női ruhákat, katonai egyenruhákat, szőnyegeket, függönyt, butorszövetet, napernyőt, kesztyűt, szőrmeárkat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, teljesen bontatlan tisztításáért a legmesszebbmenő jótállással jutányos díjazás mellett. Magamat nagybecsű pártfogásukba ajánlva maradtam

Tisztelettel

STEINER M.

vegytisztító.

Modern három szobás lakás szükséges mellékkeliségekkel **Aug. 1-re kiadó.** Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Saját érdeke,

hogy lehetőleg összpontosítsa szükségleteinek beszerzését egy cégnél, mert ezton védi érdekeit legjobban.

- ELŐNYEI:**
1. Nem kell ismeretlen cégekhez fordulnia.
 2. Nem lesznek szétágazó kötelezettségei.
 3. Állandó összeköttetésnél pontos és reális kiszolgálást biztosít magának.
 4. Állandó összeköttetés mindig vigyázni fog önt védőjének megtartani.

Saját érdeke, hogy csak ismert, előkelő céget tiszteljen meg bizalmával.

Aufrecht és Goldschmied utóda

Elek és Társa r.-t.

Budapest, IV., Károly-körút 10. sz.

Kaphatók kényelmes havi lefizetésre, állandó összeköttetésnél folyószámlára is:

1. A magyar és német irodalom összes termékei.
2. Képek.
3. Bőröndök és bőrönd-árak.
4. Férfi fehérneműek.
5. Látszövek.
6. Fényképezőgépek, felszerelések.
7. Vadászfegyverek, pisztolyok, flóbertek.
8. Chinaezüstárak.
9. Csillár- és petróleumlámpák.
10. Rézbutorok.
11. Szőnyegek.
12. Mindennemű hangszer.

Tuloldali 12 osztályunk összes cikkei elsőrangú minőségűek és minden osztály cikkeiről külön kimerítő árjegyzékkel rendelkezünk és a kívánt árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük.

Elvünk: Vevőnkörünk megtartása, pontos kiszolgálás méltányos árak révén.

Minden felvilágosítással szívesen szolgálunk.

A szalonban és a gyermekszobában mindenütt ott legyen, mert kicsinyt és nagyot, fiatal és öreget, szegényt vagy gazdagot egyaránt mesésen szórakoztat. :: Mindenütt kapható.

Ára 1 korona.

Gyártja: a „Cserépgyár“ R.-T., Kismányán. Minden nagyobb városban állandó bizományi raktárt óhajtván fenntartani, e célra óvadékképes és agilis képviselőket keresünk. A budapesti raktár telefon sz. 170-68.

Csúzi Ferencz

fehérnemű és ruhatisztító intézete

N.-Várad Szaniszló-u. 32.

Elvállal fehérnemű s minden más ruha tisztítást jutányos árban. Meghívásra a ruhákért érte is küldök. Levelekre válaszolok.

Halló! Halló!

A nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívom, bádagos és vízvezeték szerelő műhelyem megtekintésére. **KÖLTSÉGVETÉS DIJTALAN.**

Szives pártfogást kér

Kóródy István,

bádagos és vízvezeték szerelő.
Körház-u. 3. vagy Páris-u. 30.

A Leszámitoló és Jelzálogbank rt. épületében egy **5 szobás** Béner-térre néző lakás

azonnal kiadó.

Egy amerikai rendszerű, orgonahangu

HARMONIUM

keveset használt, igen olcsón eladó. Bővebbet WAGNER a „Hangszer Király“-nál országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. (Gyorsjavító műhely.)

Hangszerekről fényképes árjegyzéket ingyen küld. Kézi harmóniumokban óriási raktár. Ne vásároljunk részletre !!

1912. május havi

Költözködők figyelmébe!

A legdúsabb választékot gyapju, tapestry és spárga futókban, valamint hálóebédlő és szalon nagyszőnyegekben

Leitner Márton

cégnél Zöldfa-utca

találjuk, ahol csipke-szővet- és plüsch-függönyöket, ágygarnitúrákat és hencsertakarókat is a legkülönfélébb izlésnek megfelelően

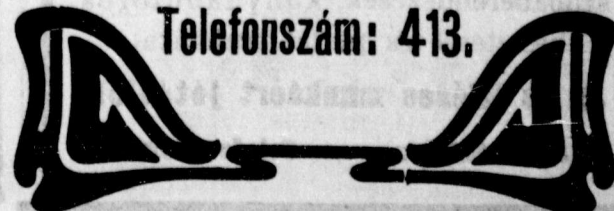
rendkívül olcsó árak

mellett kaphatunk. Valódi perzsa és smyrna szőnyegekben óriási választék! Menyasszonyi kelengyék óriási raktára **300—10.000** kor.-ig előzetes költségvetés mellett. — Női ruhaszövetek, francia delaine, grenadinok és kartonok impozáns választékban! — Elvem legszolidabb kiszolgálás és olcsó

szigorúan szabott árak

folytán a vevőközönség minél szélesebb rétegeit üzletemhez szoktatni!

Telefonszám: 413.

Közhasznú intézmény!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra berendezett, molykár ellen védő, biztosító és raktározó intézetemre. Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőrme-árakat. Férfi és női városi bundák, uri bundák, szőnyeg-ek, függönyök, gallérok, karmantyukat stb., saját műhelyemben kijavítva, tisztán, hiba nélkül szolgáltatva vissza. Kívánatra azokért házhoz küldök, az üzlet tűz és betörés ellen biztosítva van. Becses pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Dózsa János szücsmeister
Nagyvárad. Sas-passage.

Kincset ér

a TORDY-féle

Hollandi 3 király tea, mivel nemcsak hashajtó, hanem egyúttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bélműködést szabályozó, nemkülönben a legmakacsabb gyomor bajon is segít. Csomagja (kbl. 10-12-szeri használatra) 80 fillér.

Minden gyógyszertárban kapható.

Irógép javító műhely!

Goldstein Manó

Szacsavay-utca 33. szám.

Elvállalja bármily rendszerű írógépek, számoló- és számozó és Copier-gépek szakszerű javítását, írógépek jókarban tartását rendkívül előnyös árban. Raktáron tart szalagokat, bármely rendszerű géphez, gummi hengereket és Carbon-papírokat.

Telefon hívásra azonnal jövök!

Telefon: 11-45. Telefon: 11-45.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Kátránypapír:

21 kiős tekeres	K	2-20
29 >		3-50
35 >		4-00
40 >		5-50
55 >		7-00
34 > elszigetelő		4-50

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Jenny Jenő

órás és ékszerész

Szent János-utca 39. szám.

Bérmaszülők

figyelmébe

ajánlja nagy

óra- és ékszer-raktárát

Telefon 1153. Interurbán Telefon 1153.

Hölgyek figyelmébe !!!

Igen kedvelt

Zsigmondy-fűző

remek, kipróbált és kedvelt jó szabású egyenes Reform és csipő-fűző a hasat minden nyomás nélkül fűzi és a testnek remek formát kölcsönöz, a gyomrot szabadon hagyja. Kizárólag egyedül csak

Izsák Lidianál

rendelhető meg. — Becses pártfogását továbbra is kérve, teljes tisztelettel

Izsák Lidia

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűzőszállítója.

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1.

Szőlő-

oltványokat

szállít amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, fajtiszaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak elismert Kisküküllőmenti első szőlőoltvány-telep

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**

MEDGYES, 30. sz. (Nagyküküllő-megye.)

ooo Tessék árjegyzéket kérni! ooo

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségtől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep megbízhatóságáról.

Hirdetmény.

Az országgyűlési választóknak a nagyvárad-i választói körületre nézve 1913. évre érvényes, ezen hivatalból összeállított ideiglenes névjegyzéke a kihagyottak névjegyzékével együtt az 1899. XV. t.-c. 146 illetve 151 §-a értelmében f. év május hó 5-től május hó 25-ig bezárólag a városháza közigazgatási kiadóhivatalában (I. e. 24. a.) közszemlére lesz kitéve.

Ezen ideiglenes névjegyzéket valamint a kihagyottak névjegyzékét a jelzett napokon reggel 8 órától déli 12 óráig mindenki megtekintheti és ugyanott lemásolhatja.

Felhívtnak mindazok akik az 1874. évi XXXIII. t.-c. 44. §-a értelmében az észrevételek beadására akar azért mert a választók névjegyzékébe fel nem vétettek, akár azért mert nevök, foglalkozásuk, életkoruk vagy lakásuk hibásan lett beírva, akár azért mert valaki jogosulatlanul lett felvéve, vagy kihagyva jogosítva vannak felszólalásaikat írásban a szükséges iratokkal felszerelve a központi választmányhoz címezve az 1899. évi XV. t.-c. 151. §-a értelmében folyó évi május hó 5-től 25-ig Kelepecz Dezső irodaigazgatónál beadni.

Ezen felszólalásokat nevezett irodaigazgató hivatali helyiségében a hivatalos órák alatt mindenki megtekintheti, azokat ugyanott lemásolhatja s azokra vonatkozólag netán teendő észrevételeit írásban minden beadványhoz külön, a szükséges iratokkal felszerelve az 1874. évi XXXIII. t.-c. 45 és 46 §-a a központi választmány elnökéhez címezve folyó évi május 5-től május 25-ig az irodaigazgatónál benyújthatja.

Irodaigazgató utasítatik, hogy a beadandó felszólalásokat és az észrevételeket külön sorrendben iktassa be, s a záros határidő elteltével az iktató könyvvel együtt a központi választmányhoz azonnal terjesse be, vagy arról, hogy felszólalás nem adatott be a záros határidő elteltével jelentést tegyen.

Miről a város közönsége hirdetmény közzététele útján, Kelepecz Dezső irodaigazgató pedig jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő.

Rimler Károly,
polgármester.

Méhészek

mielőtt méhész eszköz szükségletüket megvennék vagy méz és viasz készletüket eladnák, forduljanak saját érdekükben ingyen árjegyzékért hozzánk.

Pusztaszentlőrinci méhészet, Budapest V., Zoltán-u. 11.

Különlegességek: Amerikai gőzhengeren sajtolt műlépek, frikciós felső, oldal és lánchajtású pergetőgépek, gőzviaszolvastók, Vulkán füstölő gépek stb.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult középvényes, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmetesítés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török létesíté győzgyászertárnál, Budapest.

D. Richter gyógyszerertára az „Arany országház”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Csengeri-utca 21-ik szám alatt saját házamban, egy a mai kor-nak mindenképen megfelelő

= épület és = műbutor asztalos

műhelyt létesítettem. Elfogadok: előszoba és konyha felszereléseket minden kivitelben, továbbá templom, iskola, gyógyszertár és kávéház berendezéseket kellő jártassággal. Rajzzal és költségvetésekkel ugy helyben, mint vidékre készséggel szolgálok. — Tömeges rendeléseket kérve vagyok kiváló tisztelettel

Gaál József
mű-asztalos, Nagyvárad.

TELEFON 11-52.

TELEFON 11-52.

VAJNOVSZKI FERENC

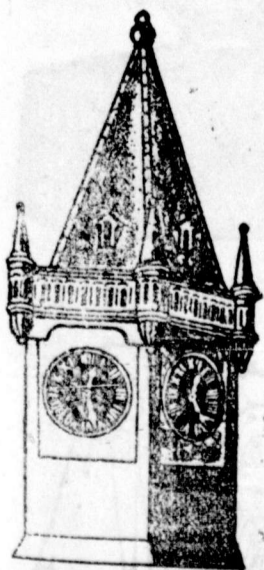
uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték szerint. Javítások jutányos árban. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBB ÉVI JÓTÁLLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyék kívánatra Saját ház.

PÉNZ PÉNZ PÉNZ

HA SZERENCSES
PÉNZT SZEREZHET
A

FREDIN

CIPÖKRÉMMEL
MERT

MINDEN 100-ik DOBOZ FENEKÉN 20 fill.

MINDEN 1000-ik FENEKÉN 1 korona

TALÁLHATÓ
SELLE & KARY
WIEN XIII
BUDAPEST, VI. BATYKÓ-UTCA 2/B.

„NIGRIN”

a legjobb cipőkrém az egész világon
Az eddigi világhírű wiksnek vitriol nélküli gyártása is.

ST. FERNOLENDT, WIEN III.

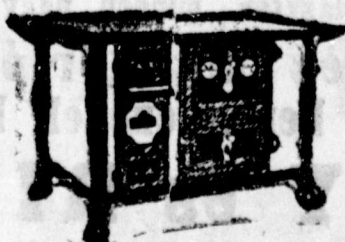
es. és kir. udvari szállító.

80 éves gyári fennállás.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez
NAGYVÁRAD, Percses-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Arjegyék ingyen és bérmentve.

Az egész berendezés és egy 6 sz. Wertheim szekrény eladó.

Hatóságilag engedélye ett végeladás.

Üzletünket véglegesen felosztjuk, miért is jó hírnevű rőfös, női divat és confectio áruraktárunkat **hatóságilag engedélyezett végeladással** kiárusítjuk. A legjobb minőségű vásznak, férfi és női fehérneműek, szövetek, függönyök, szőnyegek és minden e szakmába vágó cikkek

eddig sehol nem volt olcsó árban, részletekben és **egy tömegben is** készpénz fizetés mellett eladának. Tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai

Rákóczi-ut, HUZELLA czéggel szemben.

Partie árusoknak csakis az esti órákban.

Az üzlethelyiség kiadó.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy a hígnikus fodrász termemet

Rákóczi-ut 6. szám alá

helyeztem át. Azon újítással, hogy a manicür salon az igen tisztelt hölgyközönség részére teljesen külön bejárattal áll rendelkezésre, továbbá raktáron tartom az összes kéz, köröm ápoláshoz szükséges d lgo-kat, ugymint Aniol, Tolideur, Polesuar köröm víz stb. a legfinomabb francia arc és kéz krémek, fejmosáshoz az összes különlegességi vizek, illatszerekben a bel és külföldi legjobb illatok nagybani választékban. Ezen újításnak szükségét látva, magamat a nagyérdemű közönség szíves pártfogásába ajánlom

Marton József

fodrász.

Telefon 775.

Telefon 775.

Cséplésnél

pénzt, időt, mnnkát, takarítunk meg a

Stern-féle szabadalmazott

dobkosár betétlécczel

680 kilogramm tiszta buzaszem volt az eredmény, midőn, egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egyszer csépelve volt, a szab. dobkosárbetétlécczel szakértő előtt utáncépellítettünk

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve.

Bárdos és Brachfeld műszaki és villamossági vállalat.

VI. Gyár-utca 5 szám.

Krème „NINON“

Legjobb szer, szeplő, májfolt ellen, pár napi használat után az arc hófehér, üde színt kap, teljesen ártalmatlan. :-: Egy tégely 1 kor., hozzá szappan 1 kor. Kapható:

Vadász Albert

drogériájában.

VÁLLALATI HIRDETÉS.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy 32 évi tapasztalataim és tanulmányaim után a mai kor igényeinek megfelelően

építkezési irodát nyitottunk.

Elvállaljuk épület építését, átalakításokat, csatornázásokat szakszerű kivitelben, szolid árak mellett. Nedves falak a legújabb találmány szerint teljesen szárazzá alakítjuk át felelősség mellett.

Szíves megbízásokat kérnek tisztelettel

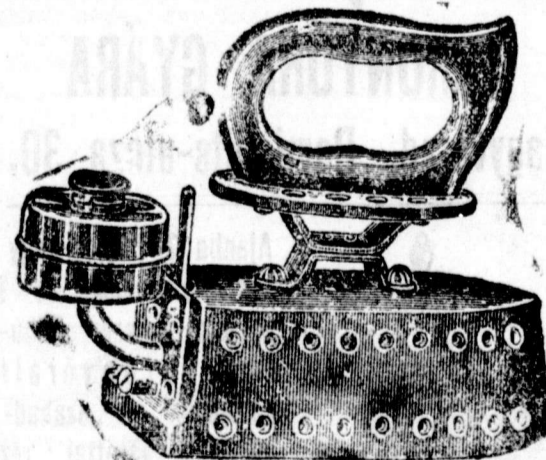
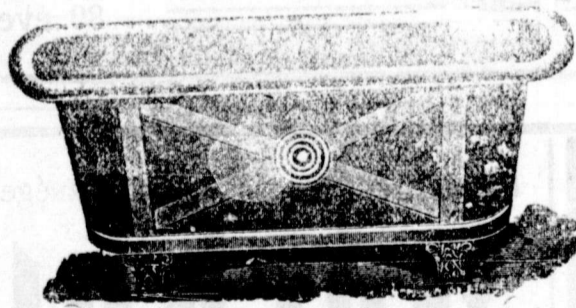
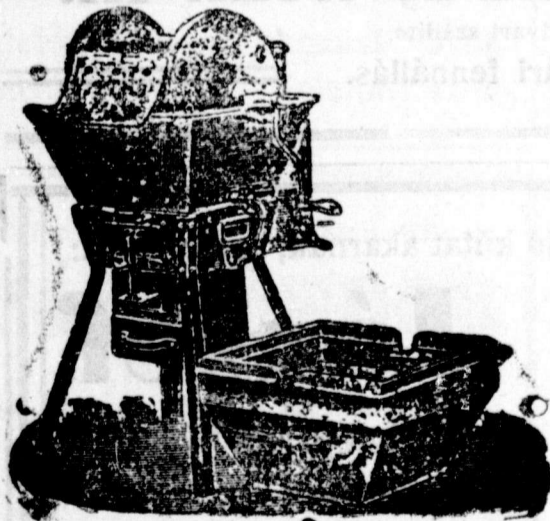
Kiss István és Fia

képesített kőművesmester

Nagyvárad, Keskeny-utca 9. sz.

Saját ház.

Telefon 1118.

Fürdőkádakból

legnagyobb választék minden nagyságban.

Ruha mosó és mangorló gépek, modern konyha berendezések kizárólag

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóci-ut.

Telefon 390.

